

EL PAPER MONEDA COVARXÍ (1936-1938)

Sàlvia Queral Gomis

Des d'aquestes línies volem fer una breu visita per la història contemporània de les Coves de Vinromà, presentant un recull de signes monetaris valencians de guerra. Durant la Guerra Civil (1936-1939) nombrosos municipis de la zona republicana van emetre paper moneda de caràcter local, és a dir, només tenien validesa dins del terme municipal, i il·legal, ja que la potestat monetària era de titularitat estatal.

La raó per la qual es va donar aquest fenomen la trobem a la situació de crisi monetària, que s'enceta al mes de juliol de 1936 amb el colp d'Estat, que desmantella el sistema econòmic anterior. Aquest monetari divisionari era representat per les monedes de plata de cinc pessetes (un duro), dos pessetes, una pesseta i cinquanta cèntims; les peces de níquel de vint-i-cinc cèntims (un ral) i la xavalla de coure de deu i cinc cèntims, totes emeses per la desapareguda monarquia i que la República va mantindre de curs legal. També circulaven monedes de plata d'una pesseta i de níquel de vint-i-cinc cèntims, encunyades ja per la República en 1932 i en 1934, però en quantitats molt reduïdes. El valor més baix del paper moneda emés pel Banc d'Espanya de Madrid era de vint-i-cinc pessetes. En aquest context econòmic, amb la inflació a conseqüència de la guerra, a més de l'atresorament de les monedes de plata per part de particulars, que en veure vindre una situació tràgica les guardaven com a seguretat material, feia insuficient el monetari circulant, pel que els municipis republicans van donar sol·lució acunyant moneda pròpia.

A les Coves de Vinromà trobem en un primer moment bitllets d'una pesseta, de fabricació casolana i confeccionats estampant el segell en tampó del municipi sobre trossos de pergami natural, provinent segurament de les cobertes dels llibres de l'arxiu de l'església, retallant-los amb forma ovalada igual a la del segell municipal, i marcant amb una estampilla, en lletres a l'anvers i xifres al revers, el valor. Presuposem que seria una tirada d'uns dos mil exemplars.

Degut a la bona acollida d'aquesta mesura es va crear una emissió definitiva de moneda local en forma de cartrons per valor d'una pesseta i de cinquanta cèntims per un import total de 3.750 pessetes, retirant de la circulació els vals provisionals.

Donat que es tractava de tiratges curts els bitllets es van exhaurir ràpidament, pel que el Consell Municipal va decidir fer-ne de nou, ampliant fins un valor de 7.500 pessetes.

També la mancomunitat d'Agricultors i Indústries

local va editar pel seu compte una emissió de cartrons moneda amb els valors de 2 pessetes, de 10 cèntims i de 5 cèntims, de la que tot i que desconexem el seu valor total, podria ser d'unes 4.000 pessetes.

Així, el municipi de les Coves de Vinromà va emetre monetari divisionari per valor de 17.250 pessetes, de les quals 15.250 van circular simultàniament.

L'any 1938, amb l'ocupació de les tropes nacionals la moneda local va quedar anul·lada.

